

študijskih tem in povezanosti z vesoljno Cerkvijo. Predstavljena je zgodovina pobožnosti do Srca Jezusovega kot izvirne značilnosti Cerkve, dežele Tirolske in zavoda Canisianum. Dodane so še preglednice vodstva zavoda, škofov, ki so študirali na njem, in nekdanjih študentov, ki so dobili naslov blaženih.

Predstavljena knjiga ni monografija o zgodovini innsbruškega zavoda Canisianum, v kateri bi bili podrobno obravnavani vsi vidiki delovanja ustanove.

Zbrana besedila in ilustrativno gradivo pa vendarle jo razširjen in poglobljen pogled na poslanstvo, ki ga je zavod imel in ga ima v prenovljeni obliki še naprej. Tudi iz slovenskega prostora je v tem zavodu imela možnost pridobivanja akademskih nazivov vrsta uglednih klerikov, zato jo lahko obravnavamo kot eno od izobraževalnih ustanov, ki so vplivale na cerkveno življenje na Slovenskem.

Bogdan Kolar

Stanislav Slatinek. *Temelji kazenskega kanonskega prava*. Ljubljana: Teološka fakulteta, 2021. 152 str. ISBN 9789612651985.

Izr. prof. dr. Stanislav Slatinek, predstojnik Katedre za cerkveno pravo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani (TEOF) in vodja Inštituta za kanonsko-pravne vede, je pri TEOF (Znanstvena knjižnica 78) izdal izredno dragoceno in aktualno monografijo z naslovom *Temelji kazenskega kanonskega prava*.

Ena najtežjih sodnikovih nalog, ki sodi v kazenskih in drugih postopkih, je dokazovanje krivde, saj se že ob najmanjši nepazljivosti in nenatančnosti lahko zgodi, da bi se krivda pripisala nedolžnemu ali pa bi bil krivi oproščen. Ob sklepu dokaznega postopka, ki privede do obsodbe, sledi naložitev kazni, ki pa naj ne bo *maior quam culpa sit*. Pa tudi manjša naj ne bo, da se zagotovi pravičnost. Pravo ne more predvideti vseh okoliščin posameznih primerov kaznivih dejanj, so pa okoliščine tiste, ki regulirajo naložitev kazni.

Prvi del Slatinkove monografije je normativni prikaz temeljnih pojmov kazenskega kanonskega prava, v drugem delu se avtor osredotoča na sam potek kazenskega postopka, v tretjem delu pa opozori na pravico do poštenega sojenja pri spolnih zlorabah mladoletnih oseb. Prav to zadnje – spolne zlorabe – povzroča Cerkvi in vsej družbi hude rane, posebno pa še žrtvam tovrstnih dejanj. Papež Frančišek govori o tem, da povzročajo zločini spolnih zlorab telesno, psihično in duhovno škodo žrtvam in da prizadenejo skupnost verujočih. Da se te reči v najrazličnejših oblikah ne bi več ponovile, je po njegovem mnenju potrebno nenehno in globoko sprebrnjenje src, potrjeno s konkretnimi in učinkovitimi dejanji, ki vključujejo vse v Cerkvi, zato da bi bilo prek osebne svetosti in moralne obveze mogoče prispevati k pospeševanju polne verodostojnosti evangeljskega oznanila in k učinkovitosti poslanstva Cerkve. Čeprav je bilo na področju preprečevanja spolnih zlorab v katoliški Cerkvi že veliko storjenega, se moramo iz grenkih izkušenj

preteklosti še dalje učiti, da bi mogli z upanjem gledati v prihodnost.

Prenova šeste knjige Zakonika cerkvenega prava (ZCP) – sankcije v Cerkvi – se je v vatikanskih krogih že lep čas napovedovala. Z velikim veseljem smo junija letos dočakali trenutek, ko se je zares zgodila. Medtem je papež Frančišek posodobil kazenskopravno zakonodajo Države vatikansko mesto: motu proprio o spremembah vatikanskega pravosodnega sistema (8. februar 2021), motu proprio o zaščiti mladoletnih in ranljivih oseb s pristojnostjo nad rimsko kurijo in Državo vatikansko mesto (26. marec 2019), Zakon št. CCXCVII o zaščiti mladoletnih in ranljivih oseb (26. marec 2019) in smernice za zaščito mladoletnih in ranljivih oseb za Vikariat Države vatikansko mesto (26. marec 2019). V zadnjem času so se zgodile posamezne posodobitve tudi na področju kazenskega kanonskega prava za vesoljno Cerkev. Vzrok za to so predvsem spolne zlorabe mladoletnih in ranljivih oseb. Papež Frančišek je tako v letu 2019 izdal tri pomembne dokumente. Apostolsko pismo v obliki motu proprio *Vi ste luč sveta (Vos estis lux mundi)* so posebne norme, ki se uporabljajo ob prijavih klerikov oziroma članov ustanov posvečenege življenja ali družb apostolskega življenja glede kaznivih dejanj zoper šesto božjo zapoved in za ravnanja kardinalov, patriarhov in škofov glede dejanj ali opustitev, katerih cilj je vmešavanje v postopke ali izogibanje civilnim ali kanoničnim preiskavam, upravnim ali sodnim, v odnosu do nekega določenega klerika ali redovnika v zvezi s kaznivimi dejanji. Papež je naročil tudi izdajo navodila *Glede zaupnosti pravič*, ki iz posameznih ovadb, postopkov in odločitev

glede kaznivih dejanj umika papeško tajnost. Navodilo posebej izpostavlja, da se tistemu, ki je predložil prijavo, osebi, ki trdi, da je bila prizadeta, in pričam ne more naložiti nikakršna obveza molčečnosti glede dejstev iz pravde. Nazadnje je papež določil, da se vnesejo spremembe v Določila glede hujših kaznivih dejanj, pridržanih sodbi Kongregacije za nauk vere, kakor izhajajo iz motu proprio *Varovanje svetosti zakramentov sv. Janeza Pavla II.*, iz leta 2001 in nato dopolnjena leta 2010.

Vse omenjeno in še več je v svoji monografiji upošteval pisec. Izredno dragocen za slovensko pravno stroko, tako za tisto, ki se posveča državnemu, kakor tudi za ono, ki zadeva cerkveno pravo, je Slatinkov prikaz poteka kazenskega sodnega in upravnega postopka, vključno s poprejšnjo preiskavo, ki lahko sum storitve kaznivega dejanja spolne zlorabe potrdi ali ovrže. Ker katoliška Cerkev v Republiki Sloveniji pri obravnavi tovrstnih ravnanj sodeluje s policijo in državnim tožilstvom ter z drugimi relevantnimi organi in se oni nanjo v takšnih primerih tudi obračajo, bo monografija lahko v pomoč prav njim, nedvomno pa tudi odvetnikom, zagovornikom, sodnikom in drugim deležnikom iz pravosodja, tako civilnega kakor cerkvenega. Prav tako bo lahko kot učbenik uporabna za študente in ljubitelje prava.

Verjamemo, da bo s to monografijo lažje razumeti, zakaj kazenski sodni in upravni postopki znotraj kanonskoprnega sistema zahtevajo svoj čas. Za ‚medijsko sojenje‘ v njih ni prostora, kakor ga ni tudi v nobenem drugem resnem pravnem sistemu. Vodilo vsega je in mora biti pravičnost, dati vsakomur svoje, kakor pravi Ulpijan, oziroma kar mu gre. Zelo podobno pravi zaslužni papež

Benedikt XVI. v okrožnici Ljubezen v resnici (*Caritas in veritate*): da si namreč vsaka družba izdelava svoj lastni sistem pravičnosti in da božja ljubezen pravičnost presega, ker ljubi in daje, daruje drugemu od ‚svojega‘ – vendar nikoli ni brez pravičnosti, ki nas sili, da dajemo drugemu, kar je ‚njegovega‘, se pravi,

to, kar mu pripada zaradi njega samega in zaradi njegovega dela. Ne morem drugemu ‚darovati‘ od svojega, ne da bi mu prej dal to, kar mu pripada iz pravičnosti. Kdor ljubi druge z božjo ljubeznijo, je do njih predvsem pravičen.

Sebastijan Valentan